

author also reveals the educational system of the Kyiv and Lvov communal schools, which contributed to the development of skills of mutual support, mutual aid to each other and responsibility for one's own actions. It has been determined that the Cossack system of education was based on the ideas and educational principles of Ukrainian folk's wisdom. The author also focuses on the development of educational thought of the Ukrainian Renaissance era within 16-18th centuries, and concludes that this system of education was aimed at disclosing natural inclinations of each person, the formation of physically fit, spiritually rich patriots of the country.

Keywords: social education, era, Renaissance, Reformation, Enlightenment, pedagogical thought.

Подано до редакції 13.07.2015

Рецензент: д. пед. н. Л. А. Онищук

УДК: 378.147

Світлана Валеріївна Шевченко,
аспірант кафедри управління навчальним закладом і педагогіки вищої школи,
Класичний приватний університет,
вул. Жуковського 70Б, м. Запоріжжя, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БУХГАЛТЕРІВ ДО АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Обґрунтовано актуальність розроблення організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств. Сформульовано передумови і організаційно-методичні умови формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств. Визначено напрямки подальших досліджень.

Ключові слова: бухгалтерський облік, мале підприємство, автоматизація, організаційно-педагогічні умови, готовність, формування.

Постановка проблеми. Економіка України потребує забезпечення стабільного і тривалого зростання. Світовий досвід та практика господарювання свідчать, що однією з рушійних сил економічного розвитку розвинутої країни є підприємства малого бізнесу.

Зміст професійної діяльності бухгалтера сучасного малого підприємства здебільшого пов'язаний з використанням різноманітних засобів технологізації обліку коштів організації. У найближчому майбутньому ця тенденція лише буде підсилюватися.

Велику роль у зміні пріоритетів професійної діяльності бухгалтерів малих підприємств відіграє те, що сьогодні у зв'язку з обмеженим штатом малого підприємства їм доводиться самостійно добирати програмні та апаратні засоби для автоматизації обліку, налаштовувати бухгалтерське програмне забезпечення, самостійно шукати шляхи опанування новими програмними продуктами. Окрім того, у результаті революції в автоматизації бухгалтерської праці сьогодні відбувається становлення нового формату професійної діяльності бухгалтерів малих підприємств, характерними рисами якого є віддаленість робочого місця від офісу та одночасне обслуговування бухгалтером декількох підприємств.

Означені виклики професійної діяльності бухгалтера малого підприємства обумовлюють необхідність наявності у нього відповідних компетенцій, форму-

вання яких відноситься до сфери відповідальності системи фахової підготовки студентів напряму 6.030509 «Облік і аудит».

Аналіз останніх досліджень. Перспективні шляхи формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку висвітлено у наукових і методичних публікаціях учених: Н. В. Баловсяк, Є. Р. Бенькович, Н. М. Гончарова, С. М. Горобець, Р. С. Корнев, Т. Б. Поясюк та ін.). Утім, аналіз останніх публікацій показав, що на сьогодні у них не створено науково-методичної системи підготовки майбутніх бухгалтерів до автоматизації обліку малих підприємств. На подолання цього недоліку й було спрямовано наші наукові зусилля.

Мета дослідження – визначення передумов і організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Авторський задум щодо формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації обліку малих підприємств може бути представлений у двокомпонентній системі, складниками якої є передумови та педагогічні умови відповідного дидактичного процесу.

Згідно з нашим концептуальним задумом, необхідною передумовою ефективного формування готовності студентів до автоматизації бухгалтерського об-

ліку на малих підприємствах виступає створення навчальним закладом колективного інформаційного середовища, головною метою якого є підвищення ефективності методичного супроводу навчального процесу студентів.

Ми спираємося на те, що вищий заклад освіти повинен створювати студентам всі умови, необхідні для успішної самостійної навчальної роботи, а також надавати їм потрібні для цього методичні засоби (навчальну літературу, лабораторне обладнання й устаткування, електронно-обчислювальну техніку тощо) [0]. Окрім цього, у роботах, присвячених підготовці фахівців економічних спеціальностей, прямо вказується на необхідності створення колективного інформаційного середовища як передумови ефективності дидактичного процесу [0; 0].

Додатковими аргументами на користь цього виступають такі міркування:

- існуючі освітні Інтернет-ресурси не можуть задовольнити потреби студентів ВНЗ у специфічних необхідних матеріалах, що стосуються автоматизації обліку малих підприємств (матеріали, що розміщені в Інтернеті, не повністю розкривають сутність проблеми, вони не систематизовані та часто не рецензуються фахівцями);

- інформаційне середовище створює механізми контролю викладачами за якістю найбільш проблематичної частини навчального процесу – самостійної роботи студентів;

- зосередження в єдиному віртуальному просторі розосередженої інформації, необхідної для якісної організації навчального процесу, суттєво скорочує час на її пошук та систематизацію, що є актуальним для всіх його учасників;

- створення інформаційного середовища дозволяє як викладачам, так і студентам працювати на відстані від аудиторій у зручному місці та у зручний час, що особливо важливо у зв'язку з обмеженнями, пов'язаними з жорстким навчальним розкладом, великою кількістю студентів на одного викладача, обмеженим часом, виділеним для консультацій;

- створення інформаційного середовища дозволяє розширити «географію» навчальної діяльності, зокрема, таке середовище дозволяє реалізувати поза межами навчального закладу види навчальної діяльності, які раніше можна було виконати тільки в аудиторії: вивчення нового матеріалу, поточний контроль знань з оцінкою й висновками, колективну навчальну роботу, консультацію з викладачем тощо;

- інформаційне середовище дозволяє студенту не тільки визначити оптимальну траєкторію вивчення матеріалу, але й зручний темп роботи, що відповідає його психофізіологічним особливостям;

- створення такого середовища сприяє розвитку самостійності студентів у навчальній діяльності.

Підтвердження необхідності й доцільності створення єдиного інформаційного середовища ВНЗ знаходимо у чисельних наукових і методичних працях [0;

0; 0], у яких формування та розвиток інформаційного середовища пов'язане з проектуванням, побудовою й адмініструванням локальної мережі ВНЗ із доступом до Інтернету.

З технічної точки зору, інформаційне середовище постає як сукупність апаратних засобів (комп'ютерів, серверів, мережевого обладнання), програм і даних, а з точки зору споживача – як контент, тобто сукупність змістовних елементів, що представляють предмет пізнання у вигляді різноманітних абстрактних об'єктів.

Щодо програмного забезпечення, що буде використано для створення інформаційного середовища ВНЗ, то попередній аналіз наявних програмних комплексів показав, що в нашому випадку найбільш доцільним виступає використання системи управління навчанням (система управління курсами, віртуальне навчальне середовище) Moodle [0].

Першою організаційно-педагогічною умовою формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств виступає педагогічне проектування, що виражається в удосконаленні навчально-методичних комплексів фахових дисциплін.

Сутність цієї умови полягає у виконанні суб'єктами педагогічного процесу сукупності предметних дій, спрямованих на вибір мети діяльності, а також розробку й складення планів й програм своєї діяльності та діяльності студентів. Іншими словами, педагогічне програмування передбачає створення програми діяльності для досягнення освітніх цілей (у нашому випадку – формування готовності до автоматизації обліку малих підприємств) [0, с. 46].

У нашому дослідженні педагогічне проектування пов'язується із проєктивно-цільовим підходом в освіті (Л. Іванова, М. Коляда, В. Коротаєв, В. Костіна, Н. Плахотнюк, О. Спірін, А. Цимбалару, В. Юсупов та ін.), положення якого реалізуватимуться у нашому дослідженні через трансформацію існуючих навчально-методичних комплексів окремих дисциплін у контексті формування їхньої готовності до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах.

Аналіз освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів напрямку 6.030509 «Облік та аудит» на предмет визначення дисциплін, зміст яких доцільно спрямувати на формування у них готовності до автоматизації обліку малих підприємств без шкоди для інших векторів підготовки, виявив наступні положення.

Найбільш доцільним у цьому аспекті виступає удосконалення навчально-методичних комплексів дисциплін «Історія бухгалтерського обліку», «Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті», «Автоматизація бухгалтерського обліку». Результатом означеної роботи стане те, що у відповідних змістових модулях названих дисциплін буде відображений образ перспективного стану студента у поєднанні з описанням засобів формування готовності майбутньо-

го бухгалтера до автоматизації обліку малого підприємства.

Другою педагогічною умовою процесу формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах виступає стимулювання пізнавального інтересу студентів.

Підстави для припущення про ефективність цієї умови у контексті формування готовності студентів до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств закладені у висновках емпіричних досліджень, присвячених питанням активізації, формуванню та підвищенню пізнавального інтересу різних суб'єктів навчання [0; 0; 0; 0].

Аналіз наукових джерел дозволив розглядати пізнавальний інтерес як багаторівневу цілісну інтегровану властивість особистості, яка характеризує психічний стан суб'єкта у навчанні та виявляється у результатах і ставленні до навчальної діяльності. При цьому пізнавальний інтерес у всіх його видах і на всіх етапах розвитку характеризується трьома обов'язковими моментами: позитивною емоцією по відношенню до діяльності; наявністю пізнавального аспекту цієї емоції; наявністю безпосереднього мотиву, що іде від самої діяльності [0].

Слід визначити, що під «стимулюванням» ми, слідом за Л. Рябенко, розуміємо систему заходів, спрямованих на початок, прискорення, здійснення якогось процесу або діяльності [0].

Стимулювання пізнавального інтересу студентів до питань автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств пов'язується у нашому дослідженні з дисципліною «Історія бухгалтерського обліку», у рамках якої увага приділяється введенню в проблематику автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах, що передбачає описання тенденцій еволюції професійної діяльності бухгалтера малого підприємства, пов'язаних із розвитком комп'ютерних систем бухгалтерського обліку, а також підвищенням мобільності бухгалтерів на сучасному ринку праці.

За нашим концептуальним задумом, у рамках дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» має бути впроваджено окремий змістовий модуль, присвячений стимулюванню пізнавального інтересу майбутніх бухгалтерів до питань автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств за рахунок:

- по-перше, використання положень концепції випереджуючого навчання з метою усвідомлення студентами професійної перспективи [0];

- по-друге, створення умов для рефлексивного осмислення існуючого рівня власної готовності до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах.

У першому аспекті в рамках дисципліни «Історія бухгалтерського обліку» найбільш доцільним ми розглядаємо використання інтерактивних форм лекцій, зокрема, лекції-презентації, яка передбачає паралельне викладення інформації в усній та аудіовізуальній

формах. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого коментування підготовлених візуальних матеріалів, які забезпечують систематизацію наявних знань.

У другому аспекті методом стимулювання пізнавального інтересу студентів до проблем автоматизації бухгалтерського обліку нами визначено взаємодію з носіями професійного досвіду. Провідним методом, що спрямований на виконання цього завдання, виступають зустрічі із досвідченими бухгалтерами – представниками референтної професійної групи.

Як відзначає В. Папуча, таке спілкування створює умови для порівняння студентами свого професійного «Я-реального» та «Я-ідеального», а також дозволяє конкретизувати пізнавальні інтереси, підвищити рівень мотивації до пізнавальної діяльності [0, с. 88].

Вважаємо, що в умовах навчального процесу ВНЗ зустрічі з фахівцями-бухгалтерами найбільш доцільно організовувати у вигляді семінару.

Третьою педагогічною умовою виступає організація процесу набуття майбутніми бухгалтерами знань, умінь та досвіду з автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах шляхом упровадження спеціальних змістових модулів визначених дисциплін, а також спрямування виробничих практик на відповідну квазіпрофесійну діяльність.

У нашому дослідженні організація розуміється як функція педагогічного менеджменту, що інтегрує дії з упорядкування відношень суб'єкту (викладача) й об'єкту (студента) управління, спрямовані на набуття останнім сукупності знань і умінь [0].

Результатом організації процесу формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації обліку на малих підприємствах виступає інтеріоризація студентами змісту дисциплін «Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті» та «Автоматизація бухгалтерського обліку», під час якої здобуваються спеціальні знання та уміння.

У рамках дисципліни «Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті» виконуватимуться наступні завдання: по-перше, це вивчення основ побудови інформаційних бухгалтерських систем; по-друге, це огляд бухгалтерських програм та їхня класифікація за певними критеріями.

Виконання означених завдань пов'язано із впровадженням відповідних змістових модулів, у яких інтегровано лекції, практичні заняття і самостійна робота студентів.

У рамках дисципліни «Автоматизація бухгалтерського обліку», за нашим концептуальним задумом, виконуватимуться завдання з вивчення найбільш характерних представників комп'ютерних систем бухгалтерського обліку класів «міні-бухгалтерія» та «мі-ді-бухгалтерія» в контексті особливостей бухгалтерського обліку малого підприємства.

Виконання означених завдань пов'язано з лекціями, прес-конференціями, лабораторними заняттями, самостійною роботою студентів.

Згідно з нашим задумом, методи репродуктивної пізнавальної діяльності планомірно змінюватимуться на форми організації навчання, які дозволяють на основі отриманих базових знань і умінь навчити розв'язанню завдань в умовах реальної професійної діяльності [0].

Виходячи зі вищезазначеного, процес формування готовності бакалаврів напрямку 6.030509 – «Облік і аудит» до автоматизації обліку малих підприємств продовжуватиметься під час проходження ними навчальної практики на 3-му курсі, що є невід'ємною складовою навчального процесу.

Дидактичною метою цієї практики у контексті підвищення готовності до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств виступатиме інтеграція здобутих знань і умінь студентів у логіку майбутньої професійної діяльності.

Відзначимо, що спрямування навчальної практики на підготовку майбутніх бухгалтерів до автоматизації обліку на малих підприємствах передбачає внесення деяких змін у її навчальну програму. Зокрема, передбачається внесення до програми практики виконання спеціального індивідуального завдання, а також презентація студентів його результатів із наступним обговоренням.

Відповідно до нашого задуму, *четвертою педагогічною умовою* виступає педагогічна підтримка самостійної пізнавальної діяльності майбутніх бухгалтерів за рахунок очної та мережевої взаємодії з викладачем.

Визначаючи цю педагогічну умову, ми спиралися, перш за все, на роботи П. Підкасистого, Л. Рябенко, які розуміють самостійну пізнавальну діяльність як сукупність автономних розумових та фізичних дій, спрямованих на відтворення у свідомості людини процесів і явищ об'єктивного й суб'єктивного світу [0; 0].

Іншим вихідним положенням при формуванні цієї організаційно-педагогічної умови стало звернення до концепції педагогічної підтримки, відповідно до якої, підтримка – це особлива діяльність педагога, відмінна від навчання та виховання, що полягає у задоволенні ним інтенцій пізнавальної діяльності студента, а також наданні йому допомоги у подоланні труднощів, які можуть виникати у процесі самостійної пізнавальної діяльності [0].

У технологічному аспекті педагогічна підтримка самостійної пізнавальної діяльності передбачає використання таких засобів:

- очні консультації з викладачем з питань автоматизації бухгалтерського обліку протягом семестру;
- онлайн-консультації студентів з викладачами щодо проблем автоматизації бухгалтерського обліку з використанням електронних комунікацій у рамках самостійної роботи студентів;

– рекомендації викладача щодо наукової преси, матеріалів Інтернет з проблематики автоматизації бухгалтерського обліку та фінансових розрахунків на малих підприємствах.

Щодо очних консультацій протягом семестру, то їх метою виступає отримання студентом відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання, а також пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Обсяг онлайн-консультацій має бути включений до загального обсягу семестрових консультацій. Серед наявного безкоштовного програмного забезпечення для організації таких консультацій ми віддаємо перевагу Skype – програмі IP-телефонії, яка дозволяє спілкуватися через Інтернет у голосовому та текстовому режимах, а також у режимах відеозв'язку та конференції.

П'ята організаційно-педагогічна умова – впровадження контрольних процедур, спрямованих на виявлення рівня знань студентів з автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах, пов'язана з управлінською функцією контролю, яка розуміється як перевірка або систематичний облік результатів навчальної діяльності.

Створення цієї умови забезпечується сукупністю предметних дій суб'єкту управління (викладача), спрямованих на зіставлення результатів навчальної діяльності й запланованих її результатів, аналіз, а також оцінку цих результатів. Очевидно, що реалізація цих предметних дій має бути пов'язана з використанням певних методів.

Перш за все, у контексті впровадження певних контрольних процедур привертає увагу тестування знань студентів з використанням комп'ютера [0]. Одним з основних і безперечних переваг такого тестування є мінімізація витрат часу на отримання надійних підсумків контролю. Окрім того, студенти можуть виконувати тестові завдання, а викладачі їх перевіряти, знаходячись на відстані від навчального закладу в найбільш зручний час.

У якості програмного забезпечення для тестування студентів нами обрано програмний комплекс MyTestX, який дозволяє не тільки створювати тести й проводити комп'ютерне тестування, але й систематизує отримані результати та виставлені оцінки.

Ми вважаємо, що використання тестів знань дозволить виявити рівень знань у галузі автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств.

Іншою контрольною процедурою у нашому дослідженні виступатиме використання стандартизованого тесту-опитувальнику, який позитивно зарекомендував себе у процесі здійснення професійного відбору персоналу в комерційних організаціях, вирішення питання про кар'єрне просування працівників, а також для атестування працівників тощо.

Тест-опитувальники зазвичай використовуються як засіб отримання інформації про відношення респондентів до тієї чи іншої установки, думки, тези. Від-

повідно до існуючих традицій, у нашому дослідженні передбачаємо використання цього засобу для діагностики мотиваційно-ціннісної компоненти готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації обліку малих підприємств.

Окрім тестування та використання тестового опитувальника у нашому дослідженні в якості засобу визначення рівня готовності до автоматизації обліку на малих підприємствах виступатиме експертне оцінювання.

Як показує аналіз педагогічного досвіду, в процесі дослідження професійно важливих якостей у студентів, які ще не залучені до самостійної праці, експерти оцінюють рівень знань, умінь, навичок, особистих якостей, результатів у навчальній та квазіпрофесійній діяльності, що проходять у межах навчального процесу [0; 0].

Вважаємо, що використання експертного оцінювання результатів виконання індивідуального завдання на виробничій практиці дозволить оцінити рівень готовності студентів до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств за діяльнісним критерієм.

Висновки. У процесі розробки науково-методичної системи підготовки майбутніх бухгалтерів до автоматизації обліку малих підприємств ми дійшли таких висновків:

1. Передумовою успішного формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації обліку на малих підприємствах виступає створення інформаційно-дидактичного середовища, що забезпечує самостійний доступ студентів до електронних ресурсів відповідної тематики, здійснення самостійної та науково-дослідної роботи, перевірку та самоперевірку

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. П. Загальноуніверситетський проект «Електронна педагогіка»: третій етап / В. П. Андрущенко, А. П. Кудін, О. С. Падалка, І. В. Вакулєнко, Г. В. Жабєєв // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2011. – № 1 (21) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/39>.

2. Бергер Э. И. Стимул познавательной перспективы как средство развития любознательности учащихся в процессе обучения: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Общая педагогика» / Э. И. Бергер. – Казань, 1980. – 19 с.

3. Биков В. Ю. Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем / В. Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання. Електронне наукове фахове видання, 2006. – Випуск 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/emg.html>.

4. Болюбаш Н. М. Організаційно-методичні аспекти навчання на базі інформаційного середовища MOODLE [Електронний ресурс] / Н. М. Болюбаш // Інформаційні технології і засоби навчання. 2013. №1

познавальних досягнень за рахунок колективного використання інформаційних ресурсів ВНЗ.

2. Організаційно-педагогічними умовами процесу формування готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств виступають:

- педагогічне проектування, результатом якого є удосконалення навчально-методичних комплексів фахових дисциплін в аспекті формування готовності студентів до автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств;

- стимулювання пізнавального інтересу студентів до проблем автоматизації бухгалтерського обліку за рахунок впровадження положень випереджуючого навчання, а також організації взаємодії із досвідченими фахівцями;

- організація процесу набуття майбутніми бухгалтерами знань, умінь та досвіду з автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах шляхом упровадження спеціальних змістових модулів визначених дисциплін, а також спрямування навчальної практики на відповідну квазіпрофесійну діяльність;

- педагогічна підтримка самостійної пізнавальної діяльності студентів в аспекті підготовки до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах за рахунок очної та мережевої взаємодії з викладачем;

- впровадження контрольних процедур, спрямованих на виявлення рівня готовності студентів до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні параметрів готовності майбутніх економістів до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах.

(33). – Режим доступу до журналу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/761/581>.

5. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Болюбаш Я. Я. – К.: ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.

6. Горобець С. М. Формування професійної компетентності студентів економічних спеціальностей з використанням комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання: автореф. ... канд. пед. н.: 13.00.04 / С. М. Горобець. – Житомир, 2012. – 23 с.

7. Клименко Н. О. Формування мотивів навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів гуманітарного профілю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 спец. «Теорія і методика професійної освіти» / Н. О. Клименко. – Луганськ, 2005. – 20 с.

8. Лузан П. Г. Активізація навчання студентів: [монографія] / П. Г. Лузан; [за ред. А.І. Дьоміна]. – К.: Редакційно-видавничий відділ наук.-метод. центру аграрної освіти, 1999. – 216 с.

9. Папуча В. М. Формування готовності до автоматизації бухгалтерського обліку майбутнього вчителя фізичного виховання у процесі фахової підготовки : дис. на здобуття наукового ступеня к.пед.н. : 13.00.04 / В. М. Папуча. – Запоріжжя, 2010. – 273 с.

10. Рябченко Л. О. Управління самостійною пізнавальною діяльністю майбутніх економістів: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. О. Рябченко. – Запоріжжя, 2011. – 20 с. – укр.

11. Савчук Л. О. Формування інформаційної складової фахової підготовки майбутніх економістів у процесі самостійної навчально-пізнавальної діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец.13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. О. Савчук. – Тернопіль, 2009. – 20 с.

12. Симонов В. П. Системный подход – основа педагогического менеджмента / Симонов В. П. // Педагогіка. – 1995. – № 1. – С. 14-18.

REFERENCES

1. Andrushchenko, V. P., Kudin, A. P., Padalka, O. S., Vakulenko, I. V., Zhabiev, H. V. (2011). Zahalouniversytetskyi proekt «Elektronna pedahohika»: tretii etap [Universitywide project “Electronic pedagogy”: the third stage]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information technologies and means of teaching*. Retrieved from: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/39> [in Ukrainian].

2. Berger, E. I. (1980). Stimul poznatelnoy perspektivy kak sredstvo razvitiya lyuboznatelnosti uchashchikhsya v protsesse obucheniya [Stimulus of cognitive perspective as a means of the development of intellectual curiosity of students]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kazan [in Russian].

3. Bykov, V. Yu. (2006). Teoretyko-metodolohichni zasady modeliuвання navchalnoho seredovyscha suchasnykh pedahohichnykh system [Theoretical and methodical foundations of modeling studying environment of modern pedagogical systems]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia. Elektronne naukovе fakhove vydannia – Innovative technologies and methods of teaching. Electronic special edition*. Retrieved from: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/emg.html> [in Ukrainian].

4. Boliubash, N. M. (2013). Orhanizatsiino-metodychni aspekty navchannia na bazi informatsiinoho seredovyscha MOODLE [Organizational and methodical aspects of studying on the basis of informational environment MOODLE]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Informative technologies and methods of teaching*, 1 (33). Retrieved from: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/761/581> [in Ukrainian].

5. Boliubash, Ya. Ya. (1997). *Orhanizatsiia navchalnoho protsesu u vyshchykh zakladakh osvity : navch.*

13. Сторінка проекту Moodle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.org/>

14. Пидкасистый П. И. Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении / П. И. Пидкасистый. – М. : Педагогіка, 1980. – 240 с.

15. Донченко І. А. Педагогічні умови розвитку професійної самосвідомості майбутніх викладачів вищого навчального закладу в процесі магістерської підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 спец. «Теорія і методика професійної освіти» / І. А. Донченко. – Запоріжжя, 2010. – 20 с.

16. Кустовський С. М. Дидактичні умови організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності майбутніх економістів у вищих навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / С. М. Кустовський. – Вінниця, 2005. – 255 с.

posibnyk dlia slukhachiv zakladiv pidvyshchennia kvalifikatsii systemy vyshchoi osvity [Organization of educational process in higher educational institutions: textbook for students of the course of professional development within higher educational system]. Kyiv: VVP «KOM-PAS» [in Ukrainian].

6. Horobets, S. M. (2012). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti studentiv ekonomichnykh spetsialnosti z vykorystanniam kompiuterno-orientovanykh tekhnologii navchannia [Formation of professional competence of students of economic specialties using computer teaching technologies]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Zhytomyr [in Ukrainian].

7. Klymenko, N. O. (2005). Formuvannia motyviv navchalno-piznavalnoi diialnosti studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv humanitarnoho profilu [Formation of motives of educational activities of higher educational institutions students]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Luhansk [in Ukrainian].

8. Luzan, P. H. (1999). *Aktivizatsiia navchannia studentiv: monohrafiia [Activation of students' studying: monograph]*. Domin, A. I. (Ed.). Kyiv: Redaktsiino-vydavnychiy viddil nauk.-metod. tsentru ahrarnoi osvity [in Ukrainian].

9. Papucha, V. M. (2010). Formuvannia hotovnosti do avtomatyzatsii bukhalterskoho obliku maibutnoho vchytelia fizychnoho vykhovannia u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of preparedness for automation of accounting of future Physical Education teacher in the process of professional training]. *Candidate's thesis*. Zapozhzhia [in Ukrainian].

10. Riabchenko, L. O. (2011). Upravlinnia samostii-noiu piznavalnoiu diialnistiu maibutnykh ekonomistiv [Management of self-guidance work of future economists]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Zapozhzhia [in Ukrainian].

11. Savchuk, L. O. (2009). Formuvannia informativnoi skladovoi fakhovoї pidhotovky maibutnikh ekonomistiv u protsesi samostiinoї navchalno-piznavalnoi diialnosti [Formation of informational component of professional training of future economists in the process of their self-guidance activities]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ternopil [in Ukrainian].

12. Symonov, V. P. (1995). Systemnyi podkhod – osnova pedahohicheskoho menedzhmenta [System-based approach as the basis for pedagogical management]. *Pedagogika – Pedagogy, 1, 14-18* [in Ukrainian].

13. Storinka proektu Moodle [Page of Moodle project]. Retrieved from: <http://moodle.org/> [in Ukrainian].

14. Pidkastyi, P. Y. (1980). *Samostoiatelna poznatelna deiatelnost shkolnikov v obuchenii* [Self-

guidance work of school students]. Moscow: Pedagogika [in Russian].

15. Donchenko, I. A. (2010). Pedahohichni umovy rozvytku profesiinoї samosvidomosti maibutnikh vykladachiv vyshchoho navchalnoho zakladu v protsesi mahisterskoi pidhotovky [Pedagogical conditions for the development of professional self-consciousness of future high school teachers in the process of master-degree training]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Zaporizhzhia [in Ukrainian].

16. Kustovskyi, S. M. (2005). Dydaktychni umovy orhanizatsii samostiinoї navchalno-piznavalnoi diialnosti maibutnikh ekonomistiv u vyshchikh navchalnykh zakladakh [Didactic conditions of organizing self-study of future economists at higher educational institutions]. *Candidate's thesis*. Vinnytsia [in Ukrainian].

*Светлана Валерьевна Шевченко,
аспирант кафедры управления учебным заведением и педагогики высшей школы,
Классический приватный университет,
ул. Жуковского 70Б, г. Запорожье, Украина*

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ БУХГАЛТЕРОВ К АВТОМАТИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Обоснована актуальность разработки организационно-педагогических условий формирования готовности будущих бухгалтеров к автоматизации бухгалтерского учета малых предприятий. Сформулирована сущность предпосылок и следующие организационно-методические условия формирования готовности будущих бухгалтеров к автоматизации бухгалтерского учета малых предприятий: педагогическое проектирование, результатом которого является совершенствование учебно-методических комплексов специальных дисциплин в аспекте формирования готовности студентов к автоматизации бухгалтерского учета малых предприятий; стимулирование познавательного интереса студентов к проблемам автоматизации бухгалтерского учета; организация процесса получения будущими бухгалтерами знаний, умений и опыта по автоматизации бухгалтерского учета на малых предприятиях путем внедрения специальных содержательных модулей определенных дисциплин, а также направление учебной практики на соответствующую квазипрофессиональную деятельность; педагогическая поддержка самостоятельной познавательной деятельности студентов в аспекте подготовки к автоматизации бухгалтерского учета на малых предприятиях; внедрение контрольных процедур, направленных на выявление уровня готовности студентов к автоматизации бухгалтерского учета на малых предприятиях. Согласно авторской концепции, необходимым условием эффективного формирования готовности студентов к автоматизации бухгалтерского учета на малых предприятиях выступает создание учебным заведением коллективной информационной среды, главной целью которой является повышение эффективности методического сопровождения учебного процесса студентов.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, малое предприятие, автоматизация, организационно-педагогические условия, готовность, формирование.

*Svitlana Shevchenko,
postgraduate student, Department of Educational Institutions
Management and Higher Education Pedagogy,
Classic Private University,
70B Zhukovskoho Str., Zaporizhzhia, Ukraine*

ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF PREPARING FUTURE ACCOUNTANTS FOR AUTOMATION OF SMALL ENTERPRISES ACCOUNTING

The relevance of the development of the organizational and pedagogical conditions of preparing future accountants for automation of small enterprises accounting has been justified. The essence of preconditions and the following organizational and methodological conditions of preparing future accountants for automation of accounting of small enterprises have been formulated: pedagogical design, resulting in the improvement of teaching materials for professional disciplines in terms of preparing students for automation of accounting of small enterprises; stimulation of cognitive interest of students to the problems of automation of accounting; organization of the process of acquiring knowledge,

skills and experience of future accountants in the field of automation of small enterprises accounting by introducing the special comprehensive modules of the specified disciplines, as well as focus of the practical training on the appropriate quasi-professional activity; pedagogical support of the independent cognitive activity of the students in terms of preparing them for the automation of accounting at small enterprises; implementation of control procedures aimed at identifying the level of readiness of students for automation of accounting at small enterprises. According to the author's conception, a prerequisite of the effective preparation of students for automation of accounting at small enterprises is the creation of the collective information environment by an educational institution, the main target of which is to improve the methodological support of the educational process.

Keywords: accounting, small enterprise, automation, organizational and pedagogical conditions, preparing.

Подано до редакції 13.07.2015

Рецензент: д. пед. н., проф. А. В. Сущенко
